

МЕДИА МОНИТОРИНГ

08 АПРИЛ 2024 г.

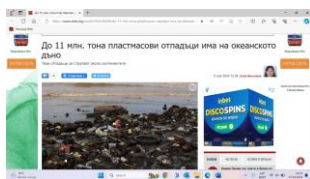
Член на:

Източник: [Днес](#)

Заглавие: До 11 млн. тона пластмасови отпадъци има на океанското дъно
Тези отпадъци се струпват около континентите

Линк: <https://www.dnes.bg/world/2024/04/06/do-11-mln-tona-plastmasovi-otpadyci-ima-na-oceanskoto-dyno.603562>

Текст: До 11 милиона тона пластмасови отпадъци има на океанското дъно, показва съвместно изследване на експерти от Националната научна агенция на Австралия и университета на Торонто, Канада, предаде ДПА.

Всяка минута във водите попада количество колкото един камион за боклук, натоварен с пластмаса, уточнява Юрикалърт. Тъй като се очаква до 2040 г. употребата ѝ да се удвои, от решаващо значение за опазването на морските екосистеми и дивата природа е да се знае къде и как попадат тези отпадъци.

Д-р Денис Хардести от Австралийската организация за научни и промишлени изследвания казва, че за първи път се прави оценка на количеството пластмасови

отпадъци, натрупвани на океанското дъно, преди да се раздробят на по-малки парчета и да се смесят със седиментите там.

"Знаем, че милиони тонове подобни боклуци влизат във водите всяка година, но не бяхме наясно колко от това замърсяване стига до океанското дъно", казва Хардести. "Открихме, че то се е превърнало в ... резервоар за по-голямата част от отпадъците, като се смята, че между три и единадесет милиона тона пластмаса потъват на океанското дъно", допълва Хардести.

Хардести отбелязва, че и преди е правена оценка на микропластмасата на дъното, но новото изследване разглежда по-големи предмети - от мрежи и чаши до найлонови торбички и всичко с големина между тях.

Замърсяването с пластмаса на океанското дъно може да бъде до 100 пъти по-голямо от количеството боклуци, плаващи на повърхността според последните оценки, казва Алис Чжу, докторант в университета на Торонто и ръководител на проучването.

"Повърхността на океана е временно място за пластмасата, а ако успеем да спрем навлизането ѝ във водите, то количеството ще намалее", смята тя.

Получените данни са използвани за създаване на два прогнозни модела за оценка на масата и разпределението на пластмасата на океанското дъно. Единият се основава на информация, получена от дистанционно управляеми апарати, а другият - от дънни тралове.

На базата на данните от дистанционните апарати е изчислено, че на океанското дъно се намират от три до единадесет милиона тона пластмаси.

Резултатите показват също, че тези отпадъци се струпват около континентите - приблизително половината (46%) от предполагаемото количество пластмасова маса на дъното на Световния океан се намира на дълбочина над 200 м. В дълбините между 200 и 11 000 метра е останалата част от прогнозните отпадъци (54 %), показват моделите.

Въпреки че вътрешните и крайбрежните морета заемат много по-малка площ от океаните (11% срещу 56% от цялата територия на нашата планета), то в тези райони вероятно има толкова количество пластмасови отпадъци, колкото и в останалата част от океанското дъно.

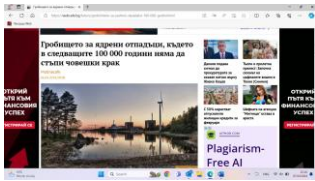
"Тези открития помагат да се запълни дългогодишната празнина в знанията ни за пластмасата в морската среда", казва Алис Чжу. Според нея те ще допринесат за усилията за намаляване на източниците на замърсяване и възстановяване на околната среда .

Резултатите от проучването са публикувани в Deep Sea Research Part I: Oceanographic Research Papers.

Източник: Webcafe.bg

Заглавие: Гробището за ядрени отпадъци, където в следващите 100 000 години няма да стъпи човешки крак

Линк: <https://webcafe.bg/future/grobishteto-za-yadreni-otpadatsi-100-000-godini.html>

Текст: На това място не би трябвало да стъпва човешки крак в следващите около 100 хил. години.

Причината? "Онкало" ще е първият по рода си склад за ядрени отпадъци не само във Финландия, където се намира, но и в цял свят. Той е на 450 метра дълбочина, а самата дума означава "пещера/кухина" на фински.

Вкопан е в скалите на остров Олкиуото, където са и три от работещите ядрени реактори на Финландия.

Скоро "Онкало" ще заработи като първото в света съоръжение за дълбоко погребване на отработеното ядрено гориво.

С него Хелзинки се надява да реши проблема с излишните ядрени отпадъци за хиляди години напред, като складира дълбоко под земята ядрените отпадъци. Решението за единството засега геоложко хранилище е взето още през 2016 г., а то трябва да заработи пълноценно до 2025 г.

Финландия прекарва 30 години в разработка на плановете си и избор на мястото, където да построи съоръжението. Страната се колебае между 100 отделни локации.

Накрая пет общини се съгласяват на тяхна територия да започне изграждането на хранилището. Активно се провеждат и дискусии с местните жители и информационни кампании. Без окончателното съгласие на живеещите в региона от Хелзинки отказват да започнат изкопните дейности.

Международната агенция за ядрена енергия определя решението на Финландия като революционно в много отношения.

Източник: [Столица](#)

Заглавие: "Зелените острови" за разделно събиране на отпадъци вече и в район "Илинден"

Линк: <https://www.sofia.bg/w/-%D0%97%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8-%D0%B7%D0%B0-%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D0%BD%D0%BE-%D1%81%D1%8A%D0%B1%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B5-%D0%BD%D0%B0-%D0%BE%D1%82%D0%BF%D0%B0%D0%B4%D1%8A>

Текст: Столична община и район "Илинден" въвеждат в експлоатация пет "Зелени острова" - ограждения, в които са поставени отделни контейнери за различните видове отпадъци (опаковки, хранителен и остатъчен отпадък). До "Зелените острови" ще имат индивидуален достъп 300 домакинства, които са проявили интерес да ползват системата. Целта е да се стимулира процесът на разделно събиране и да се получи достоверна информация за точното количество отпадъци, което генерират домакинствата с достъп до съоръженията.

В междублоковото пространство на бл. 1, бл. 5, бл. 8, бл. 12 и бл. 20 в ж.к. „Захарна фабрика“ са изградени петте „Зелени острови“, а достъп с ключ имат само домакинствата, участващи в инициативата. Във всяко съоръжение са разположени един жълт контейнер за разделно събиране на отпадъци от опаковки (пластмаса/хартия/метал), един зелен контейнер за стъклени опаковки, два кафяви съда за хранителни отпадъци и един сив контейнер за останалия отпадък.

Откриването на новата система в район "Илинден" ще се състои на 9 април 2024 г., от 17 ч., пред бл. 5, ж.к. „Захарна фабрика“, когато 300 домакинства от квартала ще бъдат поканени да получат индивидуални малки контейнери и биоразградими чували, подходящи за разделно събиране в домовете. По този начин гражданите ще бъдат улеснени в разделянето на отпадъците още при източника, след което те трябва да бъдат изхвърляни в най-близкия „Зелен остров“. Всяко домакинство, което присъства на откриването, ще получи и пакет с компост от инсталацията за биологично третиране „Хан Богров“, добит от събраните зелените отпадъци на територията на Столична община.

Според Надежда Бобчева, заместник кмет на Столична община за направление „Зелена система, екология и земеползване“, „активното включването на гражданите в разделното събиране на отпадъците е от голямо значение за превръщането им в суровина, а не просто в нещо, от което лесно можем да се отървем. Всяка малка стъпка в нашето ежедневие има значение за средата, в която живеем. Ако управляваме правилно отпадъците на всички нива, ще имаме по-чист град, ще създадем ресурс за кръговата икономика, а разходите ще са по-ниски, защото на практика ще генерираме по-малко боклук“.

Кметът на район "Илинден", Емил Бранчевски, смята, че „с инсталирането на "Зелените острови" правим крачка напред към това район „Илинден“ и София да станат по-чисти и все по-зелени. Поздравявам гражданите на района, че са проявили инициатива да се включат в тази акция и вярвам, че все повече хора ще бъдат мотивирани да започнат да събират своите отпадъци разделно. За мен и моята администрация чистотата на района е основен приоритет и вярвам, че заедно със софиянци ще превърнем нашия град в едно наистина хубаво място за живот!“

Пилотната инициатива на Столична община се реализира от март 2019 г., като за периода 2019 г. – 2023 г., бяха обхванати общо 1800 домакинства - 1500 от ж.к. „Надежда 1“ и 300 - в район „Овча купел 2“.

Източник: БТА

Заглавие: Рециклиране и управление на отпадъците в Европа

Линк: <https://www.bta.bg/bg/news/world/648344-evropeyski-nyuzrum-retsiklirane-i-upravlenie-na-otpadatsite-v-evropa>

Текст: ООН наскоро заяви, че ежедневно се изхвърлят един милиард порции храна по целия свят, а само един процент от търсенето на редкоземни минерали се задоволява чрез рециклиране на електронни отпадъци, съобщават Международният съюз по телекомуникации и Институтът за обучение и изследвания на ООН. Макар че Европейският съюз работи усилено за намаляване на отпадъците, увеличаване на рециклирането и удвояване на обема на кръговата икономика в блока до 2030 г., експертите не са сигурни дали тези усилия са достатъчни, посочва Европейският нюзрум - платформа за сътрудничество между 23 европейски новинарски агенции, сред които е и БТА.

Всяка година всички икономически дейности и домакинства в ЕС генерират повече от два милиарда тона отпадъци. Това се равнява на 4,8 тона отпадъци на глава от населението.

По данни на Европейската агенция по околна среда (ЕАОС) през 2020 г. общото равнище на рециклиране е било 46%. Тази цифра включва три потока отпадъци: битови, отпадъци от опаковки, както и електрически и електронни отпадъци. През 2021 г. са били рециклирани 64% от отпадъците от опаковки, 49% от битовите отпадъци и 39% от така наречените електронни отпадъци. Въпреки това по-голямата част от отпадъците през 2021 г. все още са били третирани чрез депониране и изгаряне.

"Все още сме далеч от амбицията за удвояване на обема на кръговата икономика в Съюза до 2030 г.", заяви ЕАОС, като добави, че има "ниска или умерена вероятност" амбициите на ЕС да бъдат "постигнати през следващите години".

„Планът на ЕС за кръгова икономика има за цел да намали експлоатацията на природните ресурси чрез удвояване на индекса на използване на материалите в кръговия сектор в периода 2020-2030 г. Индексът отразява какъв е дялът на рециклираните отпадъци в общия обем на материалите, използвани в икономиката.

Според ЕАОС в основата на проблема са бизнес моделите, при които продуктите имат много кратък живот - ако изобщо се използват. В същото време, със своя индекс на използване на материалите в кръговия сектор от 11,5% през 2022 г., Европа все още използва повече рециклирани материали от всеки друг регион в света.

Законодателството на ЕС в областта на отпадъците, включващо повече от 30 задължителни цели за периода 2015-2030 г., е ключов фактор за повишаване на Равнищата на рециклиране в блока. През март ЕС постигна допълнителен напредък в регулирането на отпадъците в опит да постигне целите на блока в областта на климата, насочени към увеличаване на рециклирането и намаляване на пластмасата.

На 25 март Съветът на ЕС прие преразглеждане на Регламента за превоза на отпадъци. Съгласно него държавите от ЕС трябва да изнасят по-малко отпадъци за трети страни и да рециклират повече сами.

Съгласно новите правила отпадъците могат да се изнасят в държави извън Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) само ако държавата по местоназначение изрично се съгласи и може да докаже, че отпадъците се преработват по екологосъобразен начин, за да се опита да постигне целите за кръгова икономика и неутралност по отношение на климата.

Според данни на статистическата служба Евростат през 2022 г. ЕС е изнесъл над 32 млн. тона отпадъци за държави извън ЕС. От тях 39% са отишли в Турция (12,4 млн. тона), следвана от Индия (3,5 млн. тона), Великобритания (2 млн. тона), Швейцария (1,6 млн. тона) и Норвегия (1,6 млн. тона).

Какви са последните развития по въпроса в ЕС?

На 13 март Европейският парламент одобри предложение за ограничаване на хранителните и текстилните отпадъци. Евродепутатите гласуваха за намаляване с 40 % на хранителните отпадъци, генерирани от домакинствата, търговците на дребно и ресторантите, до 2030 г., като същевременно затегнаха правилата за текстилните отпадъци, свързани с така наречената "бърза мода". Според изчисленията на Брюксел 27-те страни членки на блока генерират 60 милиона тона хранителни отпадъци годишно - или 131 килограма на човек.

На 4 март преговорните екипи от ЕС постигнаха съгласие по Регламента за опаковките и отпадъците от опаковки (РООО), за да намалят отпадъците от опаковки с пет процента до 2030 г. в сравнение с количеството им през 2018 г. Целта е това количество да бъде намалено с още 10 % през 2035 г. и с 15 % до 2040 г. Пластмасовите изделия за еднократна употреба в кафенетата и ресторантите ще бъдат забранени от 2030 г.

Текстът е ключов елемент от целите на ЕС в областта на околната среда в рамките на "Зелената сделка". "Този регламент има за цел да намали отпадъците от опаковките, като ги направи по-устойчиви и същевременно гарантира най-високите стандарти за управление на отпадъците", заяви в социалната мрежа "Екс" правителството на Белгия, която е ротационен председател на ЕС.

Въпреки това, според нов доклад на ОИСР, до 2060 г. количеството на пластмасовите опаковки ще се утрои. Някои природозащитници твърдят, че увеличеното рециклиране не решава основния проблем.

Каква е картината с отпадъците в блока: кой и какво внася или изнася?

Докато някои страни от ЕС се фокусират върху разширяването на възможностите си за рециклиране, вносът или износът на отпадъци е важна част от икономиките на други държави.

Швеция

В Швеция от края на 2023 г. функционира огромна високотехнологична инсталация за сортиране, наречена "Сайт Зиро" ("Site Zero"), описана от организацията като "най-голямото и най-модерно съоръжение за рециклиране на пластмаса в света".

Матиас Филипсон, главен изпълнителен директор на "Суидиш Пластик Рисайклинг" (Swedish Plastic Recycling), организация с нестопанска цел, собственост индустрията за производство на пластмаси, заяви, че обектът има "капацитета да обработва еквивалента на всички пластмасови отпадъци на Швеция".

Според Шведската агенция за опазване на околната среда през 2022 г. са били рециклирани само 35 % от пластмасовите отпадъци, което е по-малко от средното за ЕС равнище от 40 %. Изгарянето на пластмасови отпадъци, които се използват за производство на топлина и електроенергия, представлява около 7% от емисиите на парникови газове в Швеция.

Португалия

През 2021 г., според най-новите официални данни, 71 182 тона опасни отпадъци са напуснали Португалия за оползотворяване и 1385 тона за унищожаване. Обикновено този вид отпадъци изискват специално третиране за унищожаване. Изпратени или изнесени са 1,066 млн. тона неопасни отпадъци.

По данни на Португалската агенция по околна среда Испания е основната страна на местоназначение, която получава 80% от общото количество неопасни отпадъци, докато белгийските инсинератори получават 90% от опасните отпадъци. Що се отнася до износа извън ЕС, Португалия изнася неопасни отпадъци само за Мароко (597 тона за оползотворяване).

Португалия също така внася отпадъци: 264 874 тона опасни отпадъци, повечето от които за оползотворяване (244 959) и унищожаване (почти 20 000 тона). В страната са постъпили и 1,817 млн. тона неопасни отпадъци.

Словения

По данни на Словенската агенция по околна среда Словения е генерирала средно около 135 000 тона опасни отпадъци годишно в периода 2012-2021 г., което представлява от един до три процента от всички отпадъци.

През този период страната е изнасяла средно годишно 61 400 тона опасни отпадъци за окончателно третиране/унищожаване, основно в страни от ЕС и Балканите, докато е внасяла средно 34 200 тона опасни отпадъци годишно.

Румъния

Според официалните статистически данни понастоящем Румъния се нарежда на предпоследното 26-о място сред 27-те държави-членки на ЕС по отношение

на рециклирането, като рециклираните битови отпадъци надхвърлят само с 13% рециклираните количества от общото количество отпадъци.

С въвеждането на Система за гарантирано връщане (СГВ) през ноември 2023 г. за събиране на опаковки от напитки, през първите три месеца бяха върнати над 220 милиона опаковки. Понастоящем функционират два регионални центъра, като през следващите три месеца ще бъдат открити още пет.

България

Вносът на отпадъци, предназначени за оползотворяване, е изключително важен за българската икономика и по-специално за преработвателната промишленост, според министъра на околната среда и водите Юлиан Попов. Тези отпадъци са предимно с неопасен характер и с високо качество и стойност като суровина, каза той.

През 2021 г. количеството на битовите отпадъци, генерирани в България, е намаляло с 25 % в сравнение с 2010 г., според Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда, но все още не е постигната целта за рециклиране от 51 %, по данни на Изпълнителната агенция по околна среда.

Запазва се тенденцията за изпълнение на целите за рециклиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване. Увеличението на рециклираните материали, използвани в икономиката на страната, е до 4,90 %, сочи докладът.

През ноември 2023 г. Европейската комисия призова няколко държави, включително България, да прилагат правилно правилата на ЕС за третиране на отпадъците.

Текстилни отпадъци: рециклираната пластмаса "не означава кръгова икономика"

Модните марки използват рециклирана пластмаса, за да затворят кръга на рециклиране, за разочарование на хранително-вкусовата промишленост, която плаща за събирането на използваните пластмасови бутилки.

"Нека бъдем ясни: това не е кръгова икономика", пише индустрията за напитки в унищожително отворено писмо до Европейския парламент миналата година, в което се осъжда "тревожната тенденция" модната индустрия да отправя "претенции за екологосъобразност, свързани с използването на рециклирани материали".

Понастоящем по-малко от един процент от текстила в света се рециклира, твърди ЕС, като всяка година в блока се генерират 12,6 милиона тона текстилни отпадъци.

Неотдавнашно проучване на ЕАОС показва, че от четири до девет процента от текстилните изделия, пуснати на европейския пазар, в крайна сметка се унищожават, без никога да са били използвани, което води до 5,6 милиона тона емисии на въглероден двуокис.

Според данни на ЕАОС от 2019 г. почти половината от всички текстилни отпадъци, събрани в Европа, се озовават на африканските пазари за втора употреба или по-често се изхвърлят на "открити сметища". Други 41% от текстилните отпадъци

на блока отиват в Азия, най-вече "в специални икономически зони, където се сортират и обработват".

Неправителствени организации заявиха, че голяма част от отпадъчните дрехи от Европа, изпращани в Азия, отиват в "зони за експортна обработка", за които Пол Роланд от неправителствената организация "Клийн Клоутс Кампейн" (Clean Clothes Campaign) заяви, че са "известни с това, че представляват "неспазващи законите" ексклави, където не се спазват дори ниските трудови стандарти на Пакистан и Индия".

Не действа: усилията за третиране на електронни отпадъци са лишени от импулс

През 2022 г. са били изхвърлени около 62 милиона тона стари или ненужни електронни устройства.

Обемът на така наречените електронни отпадъци, които включват мобилни телефони, телевизори и електронни цигари, "нараства пет пъти по-бързо от документираното рециклиране", според Международния съюз по телекомуникации и Института за обучение и изследвания на ООН, които определят електронните отпадъци като всеки изхвърлен продукт с щепсел или батерия.

Количеството, регистрирано през 2022 г., е с над 80 % по-голямо от това през 2010 г. "Разпилени, изхвърлени на боклука са стратегически ценни ресурси на стойност милиарди долари. Само един процент от търсенето на редкоземни минерали се задоволява чрез рециклиране на електронни отпадъци", предупреждават двете организации.

Хранителните отпадъци: "глобална трагедия"

През 2022 г. домакинствата по света ще изхвърлят по един милиард порции храна всеки ден, което в последния доклад на ООН за индекса на хранителните отпадъци от 27 март се определя като "глобална трагедия" на хранителните отпадъци. Храна на стойност над един трилион долара е изхвърлена от домакинствата и предприятията в момент, когато близо 800 милиона души гладуват.

В доклада се посочва, че през 2022 г. са били изхвърлени над един милиард тона храна - почти една пета от всички налични на пазара продукти, като по-голямата част от тях са били изхвърлени от домакинствата.

"Ако за разхищението на храна беше отговорна конкретна държава, тя щеше да е третият най-голям емитент на парникови газове на планетата след САЩ и Китай", заяви Ричард Суонъл от организацията с нестопанска цел "Опаковай" (WRAP), която е съавтор на доклада заедно с Програмата за околната среда на ООН.

Това е едва вторият доклад на ООН за разхищението на храни в световен мащаб, който предоставя най-пълната картина до момента.